

Скоротеча изла-
зи у Седмици 2.
путъ, Четверт:
и Недельомъ :
цена му е како
за овдашнѣ та-
ко и за стране
Предчисленике
за полъ године
4 фр. у Сребру.

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКИИ

С К О Р О Т Е Ч А .

(Courier.)

П Е Ш Т А .

Предчисленіе и
друга упутство-
ванія прѣима
Учредничество
у Пешти на Ро-
зенъ - Плацу
№ 285. и сва-
ко Цесаро Кра-
Поште Чинов-
ничество.

Неделя

31. Октября. 1843.

Год. II.

ЧЕДОУБИТЕЛЬКА.*)

(Изъ Шиллера слободно превео.)

В. Живковићъ.

Чуй — веѣ звона мукло удараю
И сказалька свршила е течай!
Е, садъ айде! Садъ у име божѣ,
Пратиоци, айде на губиште!
Прими свѣте послѣдни опроштай!
Узми свѣте юшть и сузе ове!
Твои яди — сладко ми прѣяше
Кивни свѣте — ево дугъ ти плаћамъ!

Съ Богомъ сладке живота радости,
Мѣсто васъ ме гробни трулежъ чека;
Съ Богомъ младо доба одъ умила — (die Wonne)
Кое често заноси дѣвойку;
С' Богомъ — с' Богомъ ви златни санови,
Пуни дражи и милине райске,
Јо ядной, брзо васъ нестаде,
Да се никда више невратите!

Бяше едномъ, кадъ самъ се дичила
Бѣлямъ рувомъ и руйномъ копреномъ **)
Ахъ знаменѣмъ чисте невинности
А у плавимъ разплетенимъ власма
Пупольчише румене ружице;
Јо, и садъ ме бѣло руво красн,
Аль у мѣсто црвене копрене
Цриъ ми покровъ лице обавіо.

*) die Kindsmörderin.

**) der Schleier.

Плач'те за многъ миле другарице,
Плачте — кое поклизнуле нисте —
И конма на нѣжна нѣдарца
Тврдъ е оклопъ наравъ саковала.
Срдце мое нѣжно е любило
Па гле любовъ садъ животомъ плаћамъ
Загрлѣна десницомъ варльвица
Миличина врлостъ е заспала!

Ахъ вальда е друга обчарала
Ону гую — што ме изневѣри
Па се мож'да любко забавляю
Садъ, кадъ мене црномъ гробу воде
Иль се съ нѣномъ онъ витицомъ игра
И полюбце разкошно мѣняю
Кадъ ће за часъ съ чворновитогъ пани
Одъ трупине крвца ми прснути! —

Ранко, Ранко! Некъ те на далеко
Прати пѣсма мртвачка Милице
А потмуло звона ударанѣ
Некъ ти грозно до срдца пробіе.
И када ти люблѣно дѣвойче
Жаркимъ рѣчма любовъ изповѣди,
Некъ ти онда едка присойкиня
Сласть разблудну отровомъ замути! —

Ха Невѣро! нитъ моя запѣвка
Нит' поштенѣ срамомъ укаляно,
Нитъ те Чедо у утробѣ Майке,
(Што — но звѣра!) — кроти и питоми!
Онъ поносно бѣла ядра ширн,
А мой погледъ укоченъ прати га;
И цвилеѣи на обама „рѣке“
Чу' текъ нѣговъ притворанъ узднсай!

А дѣтешце — на майчиномъ крилу
 Почиваше тихо и спокойно
 Па се на ме нѣжно осмѣваше
 Као ружица у првомъ развитку.
 Сваки повлакъ са лица нѣгова
 На Ранка ме опомену живо
 А у момъ стеснѣнимъ прсима
 Борила се любовъ — с' очаянѣмъ. —

„Майко! гдѣ е Отацъ мой?“ протена
 Ово дѣте пуно невиности;
 „Жено! гдѣ е мужъ твой? — Орилосе
 У свакоме куту срдца мога!
 Јо Сирото, залудъ Отца тражишъ,
 Кадъ онъ вальда другу дѣцу грли;
 А ти ћешъ насъ нѣкадъ люто клети,
 Кадъ те стану копиланомъ звати.

Твоя Майка, — о паклене мисли! —
 Твоя Майка кука усамљѣна
 За ню нема на свѣту радости;
 Радость нѣна давно е умрла!
 Ню и гласакъ изъ гр'оца твога
 На нѣгдашню срећу опомниѣ
 А изъ твога дѣтинскогъ осмѣйка
 Био стрѣле у раняво срдце.

Пусто ми е — кадъ кодъ Майке ниси!
 Црнъ си Майци — црнъ си кадъ те смотримъ —
 Паклени су и полюбци твои
 Што ми сладки одъ Ранка бяху
 Заклетве му опетъ се разлежу
 А разклетва *) вѣчно ме убія,
 Вѣчно — — овдѣ уеде ме гуя
 И — убиство бы грозно свршено! —

Ранко, Ранко, некъ те надалеко
 Некъ нѣгова прогана те сѣнка
 И ужасно иза — санка буди
 И стисне те ладнимъ ручицама! —
 У блистаню трептећи звѣздица,
 Некъ ти Чеда засине издисай
 Некъ те сретне крвљу упрскано
 И одъ райски одгони те врати.

*) der Meineid.

Ахъ ту лежа' мртво — укочено,
 Чедо мое блѣдо — непомично;
 У бунилу гледахъ потокъ крвце,
 И мой животъ нѣмъ е тако теко! —
 Страшно куда часакъ одъ самрти,
 Алъ страшнѣе мое срдце лука!
 Радо идемъ! и у ладномъ гробу
 Угас'несе мое туге пламенъ.

Ранко! Богъ ти може опростити.
 Я ти прашамъ — одъ срдца ти прашамъ
 Ёрѣ те тужна немогу мрзити! — —
 „Е садъ ватро букни — нагло букни —
 Хвала Богу! већ му писма пламте
 И заклетве ватра му тамани;
 Гле, нѣгова како любовъ гори
 Што ми нѣкадасма сладка бяхе!

Невѣрујте сестрице, младости
 Невѣрујте ви мужкој заклетви:
 Лѣпота е пропасть моя была,
 На губишту ево проклинѣмъ е!
 Шта! та сузе и самъ джелать рони!
 Брже — брже вежите ми очи!
 Зарѣ ти цвѣтакъ несмѣшъ укинуги?
 Блѣдъ Вѣшачу, недркни — недркни! — —

ХРОНИКА ПУТОВАЊА. ПУТЬ ПО ДАЛМАЦИЈИ.

3. ПУТЬ ОТЬ СПАЛАТЕ ДО ДУБРОВНИКА. (конацъ)

Меледа. Овай е 20 миља одъ Лагосте и толико одъ Дубровника удалѣнъ, и граничи се одъ сѣвера съ островомъ (Сабјонцело, съ коимъ сочинява онај 4 миљ широки каналъ, одъ истока са малымъ островима Каламотто, Гуппана и Лакрома, а одъ запада съ млогимъ малымъ необитаемимъ островима и прудовма, збогъ чега га лађе обилазе, и само за добру плаћу къ нѣму сврћу. Меледа спада међу највеће, но не најроднѣе острове Дубровачке. Нѣгова дужина одъ југоистска къ сѣверозападу износи 35, а ширина гди 2 гди 3 миљ. Овай островъ има одъ своју други околны највыше стѣна и брегова, кои су као што се јошть са обрежя види на најчудесни начинъ

у висину отишли, и на све стране искидани, обронѣни и избушени.

Све ово показуе природу Вулканову, и гата се јошть одъ стары времена, да є островъ овај на необичный начинъ постао. За пећину Остросавицу кажесе, да є у нъой Нимфа Мелита живили, одъ кое є и островъ свое име добио. Да є пакъ овај островъ Вулканове природе можесе видити изъ оногъ, што се 1823 и 1824 овде догодило. Ђвы година зачуле се на овомъ острову неке тутњаве као какви изъ далека топсва, за којма се свагда островъ затресивао! Ова тутњава најяче се появила 1823. год. и онда су сви жители мислили, да ћедъ живи у земљу пропасти.*) Овај островъ ніе роданъ, осимъшто има у среди єдну родну долину, која се одъ єдногъ близу нѣ села зове Бабино полѣ,**) и која є єдва 2 милѣ дугачка и поо широка. На нъой роду вино, маслина, воће сдѣ сваке руке, особито пакъ смокве. Меледа има два лена и пространна пристаништа, али зато опетъ у нѣи лађе не сврѣу. Єдно є на западној страны, кое се одъ єдногъ близу нѣга села Палма зове, а друго є кѣ сѣверу и зовесе Палаццо одъ єдногъ близу нѣга бывшегъ дворца (Palaff) тако названно, кои є некій Сіциліянацъ по имену Агесілај Аназарбеусъ, као изгнаникъ на овомъ острову за време цара Септіміа Севера сазидати дао, одъ коегъ се садъ само развалине виде, кое су на некимъ мапшма ружно „Развалине Театра Агесілевогъ“ написане. Синъ овогъ Агесілаја кажесе да є овде стихове неке о рыбо — и птицелову написао, и цару Каракалли послао, кои су се цару тако допали, да є и отца и сына изъ заточєнія ослободио.

Осимъ овы знаменитости заслужуе и оно кодъ Бабиногъ поля єзеро да се спомене. Єзеро ово, ако и єсте 2 милѣ одъ мора удалѣно и надъ нѣимъ узвишено, опетъ є зато слано. Заузима пакъ єдну мілю, и о-

*) Обширніе се о овомъ може читати у извѣстію Г. Парча у Бечу 1826. подъ именовъ „Bericht über das detonationsphänomen auf der Insel Melede“ изданомъ.

**) име овогъ села и долине ясно намъ сведочи, ко є у стара времена ту живіо, ако и данасъ не живи.

брасѣно є по обрєжїама многимъ морскимъ растѣніама, на дну є пакъ каменитѣ. Мелеѣниани суздрави, окретни, и одвећъ побожни люди, кои се ни одъ раднѣ ни одъ опасности не плаше, којма се свакій данъ излажу само да себи ужитацъ прибаве. Свакій ће скоро путникъ, кои є прилику имао да народъ Далматинскій позна, примѣтити, да су островцы у обште окретни и прилѣжни него жители на сувој земљи; осимъ тога су живљи, стрплѣливи, добровољни, послушни, и зато се законнимъ уредбама безъ икакве речи подвргаваю. Као што є већъ казано највише ій има, кои су Лађари, али су притомъ и прилѣжни домостроители, кои често и за надницу изванъ острова раде, гди ій обично више одъ свои людїй уважаваю, али се опетъ и међъ нѣима разни карактеръ може видити.

Одъ Меледе враћамосе на суву земљу, којимъ путемъ споменућемо штогодъ и о островима Гуппана Меццо и Каламотто, будући да намъ тако на путу стою да се башъ покрај нѣи проћи мора. Првїй є 5 міля дугачакъ, има два пристаништа и 1000 жителя. Овде є майданъ одъ зейтина и вина. У єстественной исторїи знаменитъ є овај островъ збогъ неки лисицы подобны зверьня, кое се овуда по обрєжїама налазе, и кое островчани цагелли или обичніе само цагли зову. Знаменита є ова зверь и збогъ тога што су предржали, да се она само у Азїи, у Африцы налази, и у онимъ земляма, кое измеђъ 35. и 10 степєна сѣверне ширине леже. Два друга острова Меццо и Каламотто одъ мањъ су знаменитости; првїй є 11 а другїй 13 міля дугачакъ. На оба двома роди вино, зейтинъ и воће свакояко, кое жители нѣови у Дубровникъ на продаю носу, куда и мы по дугомъ путовању итимо да путь нашъ далѣ крозъ Аустрїску-Албанию продужимо. (Ausland.)

МЫСЛИ О СЛАВЕНСКОМЪ ПѢВАНІЮ

(одъ Лудвіка Риттера отъ Риттерсберга).

(продужєніє.)

Размеръ, овај одвећъ знаменитый Поезіе элементъ, душа Музіке, различито се у славенскимъ наречїама показуе.

Каждь се изъ ближе посмотри види се да є чесскій и польскій размеръ на постоянномъ и обштемъ правилу основанъ, кое врло мало изятія има; но будући да є едно другомъ противно, то су ова два наречія у najveћемъ противоположенію у смотренію славенскогъ размера. Наречіе югославенско слажесе у размеру осимъ неки малы изятія са чесскиимъ, малорусско съ польскимъ, а великорусско са свима. По овомъ могла бы славенска наречія што се размера тиче овако у редъ доћи:

Чесско, югославенско, великорусско, малорусско, польско.

У чесскомъ наречію добіе сву силу речи првый слогъ, изузимаюћи неке падеже на скій или цкій; (овскій, инскій, ецкій). Некій путь продужи се и средній или последній слогъ, аль онда свагда добіе знакъ (?), чиме доста на русско наречіе налечи, у коемъ такви слогови сву силу добию; но овде є јошъ та разлика, што се у чесскомъ наречію истии слогови чрезъ овай знакъ само продуже, а силу гласа задржава првый слогъ, ма како се брзо изговоріо. Ово задржаванъ гласа и нѣгова сила много приноси карактеристики чесскогъ размера. Овай размера одношай овогъ наречія показуе особиту сродность са обштымъ раздѣленіемъ музикалне тактике, кадъ се пседине речи по числу слогова као поедини тактови посмотре. Тако н. пр. чесске речи одъ два, три, или четьрѣ слога отдаю гласове, другогъ, трећегъ четвртогъ четврт — такта (Vierteltakt).

Югославенско наречіе у смотренію размера може се са чесскимъ сравнити, одъ коегъ се врло мало разликуе; но примѣтити вала, да поедина южногъ славенства наречія неку разлику у размеру имаю.

У великорусскомъ, у коемъ числу гласа кадъ првый кадъ последній или какавъ средній слогъ издае, размеръ є слобидный и различитый, чиме се одъ млоги взыка одликуе и къ музикалномъ изражаваню приближуе.

Малорусско разпознае се чрезъ млоге гласовите крайне слокове, у свему пакъ млого налечи на размеръ польскогъ наречія. По-

лякъ изговара предпоследній слогъ врло мало изятія съ најячимъ гласомъ зато су у нѣга на краю сваке врсте самін трохеи (ако єднословна речъ не). Ова трохейска слика тако є Поляцѣма уобичаена и скоро необходимо нужна постала, да у своіой Поезін врло редко єднословне, већъ све саме двоесловне слике употреблюю. Зато полячкій песмотвораць особито мора назнати, да му на краю єднаке речи на слику не изиђу, кое у чесскомъ збогъ гласа, кои на првый слогъ пада већъ не може быти, будући да у чесскомъ наречію даю двоесловну слику оне речи, одъ кои єдна исто онолико слогова има, колико и друга; єднословну пакъ оне речи, одъ кои єдна одъ друге више или манѣ слогова има. Овде дакле примѣтити треба, да славенскій трохей трохейске падеже Французски и немачки речи, у којима є свагда скоро на краю оно умкло е, зватио превазилази, єрбо у последнѣмъ сл гу свагда скоро (у польскомъ и русскомъ безъ изятія) ясно самогласно има, па зато може свако славенско наречіе болѣ и лакше талиянске песме превести, него Французи или Немцы. Као музикалну материю сматраюћи показуе польско наречіе да є пуно ясны гласова. У безгласными показуе се полякъ да къ крайности тежи, будући да се тако противоположеніе између најмекшии и најтврђи гласова ни у єдномъ славенскомъ наречію не налази. Но морасе и то јошъ придодати, да башъ у овимъ безгласными чрезвычайна Ложика и ясна карактеристика лежи.

Югославенско є наречіе подъ благомъ оноиъ климомъ и у комшилuku грчки и талиянски племена добило знаке южногъ духа; зато є у нѣму и постала нека смеса сѣверны и южны преимущества славенскогъ и талиянскогъ благогласія и славенске и талиянске силе, чрезъ кое є взыкъ особиту неку дражестъ и цену за поезію и музѣку добио. Размеръ є истый као и у чесскомъ наречію. Сва славенска наречія превазилази чесско своимъ оштримъ и снажнимъ (kraftvoll) гласомъ, своіомъ собственномъ енергіомъ и размера карактеристикомъ. Олуе по граничнымъ Чехске планинама и словачкимъ Карпатима

одекнуле су у прсима овогъ славенскогъ племена надъ коемъ су уяле.

(продуженіе слѣдуе.)

НА ПОХВАЛУ ЖЕНА.

(Съ Нѣмачкогъ.)

отъ

Дра П. Говановићъ.

(продуженіе.)

Они, кои садашњошћу по прошлости суде; они кои особито не знаю, колико на душу законоположеніе дѣйствуе, кое е изъ памети само е дѣла човека проистекло; и у свима своима гранама сојужавасе, нећеду моћи себи представити ону крѣпостъ у едномъ роду, кой се више быти види да е чувствителанъ, нежели сердечанъ. Но тако велика е была сила урежденія и времена. Кодъ Грка, кои су готово сви были Републиканци, морали су нраве жена ограничити, и у строгости обдржавати. Уеличеніе, у коемъ су они животъ свой проводили, укрѣпљавало е њиву душу. Обще сиромаштво одузело њимъ е средства, да бы се покварили. Обща честь умножила е њиву чувствителностъ. Они ни су хтѣли манѣ шта, нежели синови, браћа и мужеви њивни быти; и кадъ они њи къ себи привући ни су могли, то подиглису се противъ њи. Осимъ тога, у прва ова времена, кадъ су државе подигнуте, и люди къ учтивости обикнути были, была е опасностъ за оба два рода еднако велика. Државе и Краљства, која су изъ едне вароши састаяле се, непрестанно грожене и нападствоване были су. Народодрзностъ, која е чрезъ помѣшане корысти више и више подизала се, была е све већа, и манѣ е одпуштати умела. Ратови, кои су јошть кодъ насъ ратови Краљва, были су онда ратови народа. Борилосе да бы еданъ другогъ упропастио. Побѣда осуждавала е женска лица. Робство, кое су побѣде са собомъ довеле, было е соизволеніе противъ смерти, никадъ пакъ противу срамоте. У внутрености неизвѣстностъ закона, и многостручно препиранѣ за слободу, отворили су Мучительима (Туранима) врата и капию. Право заповѣдати было е тада пра-

во све злоупотребљавати. Грађанинъ не више знао, чега бы се бојати, чему ли се надати, или што бы трпити морао. Одтудъ су проистекла тайна подстреканія, и слободно е было женскимъ такоѣрѣ осветитисе, будући да се зло и до њи простирало, и често више су нежели самъ животъ изгубити морале. Онда су оба два рода јавно дала познати, да е еданъ другогъ подобно одушевљанъ; и искреностъ была е велика, зашто е и страхъ великѣй быо.

У та иста времена, и изъ тогъ истогъ намѣренія, случавала су се, како у Европи, тако и у Ази нападенија, странствованѣ народа, и путованѣ съ оружаномъ рукомъ; и пратиоци ови блудећи народа, дѣлили су у то исто време опасностъ и слободу. Морала е дакле у то време искреностъ женска обична быти. И будући да е честь њивногъ рода, съ природномъ њѣкомъ гордосћу столчана; будући да готово увекъ меклостъ прелщение предуготовљава; и кадъ обикновение опасностъ побѣдити, производи обикновение себе самогъ побѣдити; и кадъ ови жена живота начинѣ свагда е или немирањъ, или уединѣнѣ быо, и све о раскошномъ увеселѣнїю дружества ништа знати ни су м гле, гди воображенія сила, желѣма свагда предходи, и душу у исто време крозъ сва чувства обара: то морале су оне, са својомъ сердечносћу, изрядну њѣку гордостъ у призьрѣнїю чести сојужавати. И то су заиста и оба две добродѣтели, кое имъ Плутархъ прилаже, кадъ грчке или варварске жене, тѣй древни времена хвали.

(продуженіе слѣдуе.)

ПЕРВА ЛЮБОВЪ КАРЛА V.

Историческа Новелла.

Жельно е већъ пролеће (1521. год.) наступило было, и мирносна поля са њивама на све стране зазеленесе; разношарно пролѣтно цвеће, као любичица, пресличица, млађа, кукурикъ и т. д. свуд' по лединама, шумама, терняцыма и поредъ путова укажесе; ветаръ отступивши отъ свое острѣге блажіе и топлие дувати почне, а сунчани зрацы ако

и не тако іошть топли, сву земну природу обясяваюћи наново живе.

Мы благосклонне Читатель садь водимо у землю Фландрію. У Ауденарду близу св. Валбургске церкви налазашесе мала една са дверенымъ кровомъ кућица, кою споля само Фландрійска чистота као и две беле на малы прозори завѣсе украшаваху. —

У одной ове кућице таки при улазку у малу авліцу находейсе соби, седіо є при асталу покривеномъ съ папірима, бсяма, кичицама, пробама отъ тапета и паргамен-та младый еданъ на подобіе рукодѣльца обученный и красногъ изгледа мужъ. Отвореный и простодушный нѣговъ обликъ таки при первомъ взору сваку надежду уливаше, а дерзновенне и черне нѣгове очи пуне живости и отважности сзначаваху бодрый нѣговъ духъ. Онъ се у истомъ магновенію, у комъ га нашимъ благосклоннымъ Читательма представлямо, занимао съ боядисанѣмъ величественногъ едногъ начертанія (риссованя), кое біблическу матерію изражаваше, и опредѣленно быяше, да се на едномъ тапету прерисуете, и кое, кадъ ова Фабрика изъ Ауденарде у Парізь премешѣна буде подъ именемъ Гобелінъ Европейску знаменитость получи. Дуже времена задержаво є при себи онъ овай художественный свой посао, и чешѣ га у далѣмъ отъ себе расто-янію прегледаюћи, опетъ га съ новымъ ревностию започне радити.

Искусный овай Послователь, кои є да-нашнимъ даномъ, и то съ пунымъ правомъ, име Художника задобью, називашесе Балдуинъ Ванъ Гестъ. Близу нѣга седиле су две младе, плавокосе пуногъ здравля и крѣпости дѣвице, кое су опетъ съ великомъ пазливощу посао женскій радиле, и ово су были две нѣгове сестре, Агнесія и Марія.

— Садь млаѣа, коя малу свою любопыт-ливость дуже немогаше сустезати, дигне се са свога места, и преко рамена младогъ овогъ мужа гледаюћи на нѣговъ посао, рекне му: Любезный брате, ты си, како ми се чини, далеко у твоѣмъ послу одмакао; э! є то красно.

— Тако, тако є то, мала моя любопыт-ливца Агнесіе, отговори іой Балдуинъ, и ма-ло є по образу помилуете. У прочемъ я мы-слимъ, да не ово заиста са изборомъ при-мѣно быти, ако само мы овдѣ у дѣлницама Занатліе Бевернажа као тапете довершимо.

— Ние ли то еданъ отъ оны комада, кои не за украшеніе соба милостивогъ нашегъ Господина отъ Лалаингъ у замку нѣговомъ Шоорісеу служити? упыта Марія, коя є та-коѣрь устала была, да се начуди овомъ кра-сномъ свога брата начертанію.

— Бсть, да како.

— Ё! да є истина, да не то доћи у оне собе, у којима не Царъ пребывати? опетъ проговори Агнесія: ербо не онъ, као што се говори, скоро у Шоорісеу доћи, гди не, докле се голь у овомъ предѣлу задержавати буде, пребывати.

— Веѣ се, приложи Марія, и за уредбе побринуло, како не га дочекати.

— Любезне и миле моє сестре, возрази Балдуинъ, само кадъ не бы вы тако любо-пытливце были, и само када не бы о ствар-ма, кое се васъ нимало не тычу, толико старалисе и бригу водиле.

— А зашто си, Балдуине, опетъ тако строгъ, рекне му умилято мала Агнесія; и какво є то зло, кадъ се о ономъ што се у вароши догаѣа, говори?

— Царъ се іошть незна, кадъ не Царъ изъ Шпаніе овамо доћи? запыта друга сестра седаюћи опетъ за свой посао.

— Тай данъ іошть неможесе право на-значити... Но може быти, да не намъ га Іованка моѣи казати, кадъ кући доѣе, отго-вори іой Агнесія.

— Али гди є затолико Іованка, те недо-лази? упыта братъ... Чини ми се да є она на полдне и заборавила; — А ето веѣ и зво-ни, придода, и скинувши капу съ главе, благоговѣнно прекрстисе; да, време є да сеи отъ посла устане.

У истый ма, кадъ є онъ ове речи гово-рію, отворесе собна врата, и една отъ 18 година дѣвица као безъ душе утерчи унутра.

— Она є была найстарія сестра Балдуина Вана Гента, а ктому najlepша и найблаго-

правній отъ своіо други дѣвица, кое су у дѣланицама Тапетжія радиле. Чисто е было невѣроятно, да се могла наћи у свѣту друга дѣвица, коя бы танѣ на лицу чертице, любовній, пріятній и нѣжній обликъ отъ нѣпритяжавала. Цѣла нѣна Фусіогноміа была е красна и велми обаятелна. Светле нѣне очи блистале су се као поћу звѣзде на плавома неба своду. Румено нѣно лице издавало ю е, да е сасвимъ здрава; а исподъ тавноцерногъ на глави нѣногъ покривала указивале су се златокудраве власи на бѣломъ и ведромъ нѣномъ челу, кое се іошть ни єдномъ тежкобрижномъ мысли ніе зноило было. Кадъ е човекъ дичный тѣла нѣногъ стасъ са простымъ и грубымъ одѣломъ, у коее обучена быяше, сравнію, то ніе могао повѣровати, да се оно на сходномъ и правомъ свомъ мѣсту налази; него е морао мыслити, да предъ собомъ велику єдну Даму гледи, коя се само изъ нѣке особите шале у овако просто одѣло преобукла. Све се тако дало на Јованки видити, да се заиста гледатель у овакой мысли утвердити морао: єрбо нѣнъ гласъ быяше умиланъ, танакъ и извѣтеланъ; нѣне руке быяху тако мале, беле и нѣжне, слѣдователно сваке любви достойне; нѣнъ ходъ быяше ситанъ и лаганъ, и то безъ свакогъ напрезана и узилываня отъ саме іой природе дарованъ, каковогъ се све проче нѣне другарице лишаваху; пакъ зато ипакъ она е была само сестра єдногъ обычногъ Рукодѣлаца Балдуина Вана Гента.

— Ты данасъ нешто верло касно долазишть, рекне Балдуинъ сестри своіой Јованки, кадъ е смотри, гди у собу уѣе.

— Чекай любезный брате Балдуине; не мой се таки лютити и сердити; ніе ово моя кривица была; него љу ти о томъ таки приповѣдити, кое ѣе мало подуже траяти.

— А шта е то, де кажи, да чуемо!

— Јо, и мени е самой иста стварь іошть не вѣроятна; но зато љу е ипакъ приповѣдити, само послушайте ме.

(продуженіе слѣдуе.)

Д О П И С Ъ.

(Бая.) Съ особитымъ высокопочтаніемъ и сыновномъ любовію одушевленно Общество нашегъ Вѣроисповѣданія Байско, съ овдашнимъ Варошкимъ Магістратомъ, са Рим. Као. Препозитомъ Преосвящ. Господиномъ Матѳіомъ Бартокъ, съ Фратровима, съ нашимъ Учителыма, и съ прочомъ Господомъ, изышло е 29/17. Окт. л. т. на великій Дунавъ, да бы нашегъ премилогъ, и достойнѣйшегъ Архіпастыра, Нѣв. Експелленцію Господина Јосифа Рајачча, Архіепіскопа и Митрополита Карловачкогъ, са Собора земальскогъ дому идуѣа, съ найдубльомъ сердца свогъ радостію поздравило, и за ону нѣгову Отеческу благонаклонность и попеченіе, кое е при томъ истомъ Собору за нашу Церкву, наше Школе и нашъ Родъ ревностно и безиримѣрно засведочити благоизволю топлѣйшу и вѣрнту благодарность и за она Общества и Браћу свою, кои овакову прилику неимаю, устменно пришло Ожидавали су Нѣову Експелленцію съ музікомъ, съ тоновы и съ радостнѣйшимъ сердцемъ до 10 сатій поћу; — но на велику нѣову жалость приспе гласъ, да паробродъ, у коме се Н. Експелленція находила, ону поћу у Баю сбогъ велике магле неѣе приспѣти; и тако наше ово отѣнно Содружество моралосе у Варошъ повратити, безъ да е свою внутренню желю испунити могло. *)

В Ъ С Т И.

(Изъ Бретиславе. 13/27 Окт.) У свакомъ правомъ Словаку узбудила е неописану радость ючерь овамо нама изъ Беча приспѣвши поуздана и никаккой смутни неподложна Вѣсть, да е Нѣгово Величество нашъ премилостивый Краль, молѣну отъ Словака Привілегію на „Народне Словенске Новине,“ и додаткъ къ ѣнма „Орель Татранскій“ дати изволю. Привілегія, вели далъ нашъ извѣститель, у Канцелларіи веѣ е готова, и скоро ѣе се експедирати. На тай начинъ ѣемо дакле сигурно долазећу нову годнну на шимъ Новинама поздравити, и онда у друтво осталь Славенски грана на полю явности поставитисе. Боже обдари и Словаке желынымъ успѣхомъ, и дай, да бы се и Руссини, єдини іоште после осталь Угорско — Славенски грана заоставши, къ животу народномъ пробудили, и съ нама у коло Славенско ухватилисе! —

Изъ Новогъ Сада, 18. Окт. у Београдскимъ Новинама пишу: Познато Вамъ е изъ Скоротече, каква е несреѣа нашу варошъ посѣтила. Ватра е велика была, љурчійска улица садъ е полакъ пуста и развалѣна. Позоріе страшно, да се свакоме срце трза! Колико е станѣ погорѣлаца сада бѣдно и жалостно, у толико о-

*) Чулємо, да е тай паробродъ ону исту ноћу весма доцканъ поредъ Бае прошао.

петъ хвалити Бога имаю, што имъ е добродушне и да-режљиве Сажителъ дао. Првѣй, кои е јошть исто ве-че, кадъ се пожаръ већь утисао бы, својомъ новча-номъ и устменомъ као и прѣятельскомъ понудомъ за бѣ-дне страдалце милостивно скупляти похитіо, быо е Г. Деметровићъ нашъ стлчнѣй и заслужнѣй Суграђа-нинъ. То му съ добрымъ успѣхомъ пође. Затимъ е на корысть погорѣлаца држанъ быо балъ, на комъ су се различне ствари изыгривале. Г. Деметровићъ, оснмъ што е самъ новаца жертвовао, јошть е на балу дао из-играти еданъ крѣпшнѣй, а за некога найвише страдав-шегъ Марка, самъ онъ отъ човеколюбаца скупио е 175 фор. среб., а јошть су томе неки своевольно жертвова-ли 58 фор. и 40 кр. у сребру. Сумма остальмъ страдал-цѣма на балу скупљѣна, отбѣвши 59 фор и 1. кр. сре-за трошкове, износи 487 фор. и 39. кр. у сребру. Лѣпнѣй примѣръ, шта се може учинити кодъ добры душа. Богъ и свѣтъ нека ѣй награди! —

КНѢИЖЕВНА ИЗВѢСТІЯ.

Отъ Бечкогъ Типографера Карла Церни изышла е изъ Печати 730. кнѣига.

Ческе знаменитости. У Арнави печаталасе прва Нѣмачка кнѣига 1525. год. Надсловъ ѣѣ гласи: „Сун wegsprech den Negensburg zu, unß Concilium.“ Кнѣига е ова 18 Листова у 4. На послѣднѣй страни налазисе поднѣсъ: „Gedruckt zu Arnaw an der Elb im Böhmen durch Hans Hof von Barwe anno M D X X V.“ —

БРІСЛЕРСКЕ ЧИПКЕ.

Наше миле Читательнице може быти да верло до-бро знаду цѣну Брислерски чипкѣй; али како се оне стготовляваю, можно е да имъ не башъ познато. У Бел-гѣн се за 12 миліона франка оваковы чипкѣй преко годи-не стготовля кое Французи, Енглезѣи, Холандезѣи, Рус-си и Нѣмцы найвише прекуплюю. Вешта една Борѣйла сваки данъ за 16 сатѣй радеѣи може едну форинту за-служити. — Пређе за ове чипке опредѣлене верло се мало потроши; зато имъ се цѣна по раду одређеуе. У Робеку и у Рогноу тако танке пређе налазисе, да фун-та више хіляда франка коштуе. Откако е стготовляванѣ чипкѣй у Саксоніи сасвимъ скоро престало, отъ то до-ба Белгѣйске чипке тако су се тражиле и куповале, да наипосле ни су се могле ни све наручбине загатити. Праве Брислерске чипке само се у Брислеру стготовляваю.

Чипке изъ Брыжже, Гента, Іперне и т. д. зову се Ва-лентійске, кое се данасъ свудъ понайвише носе. Са овѣма занимаюсе до 6.000 девояка и госпой. Съ како-вомъ се вештиномъ ове чипке стготовляваю, найвише предаю Калужерице у своинѣ школама. У восточной Флан-дрѣи има 16, а у западной опетъ 89 таковы школа. У Ан-тверпу има една школа. коя се зове Изабрана Школа, и у нѣѣй има сваке године на 252. ученице, а 12. Учителница.

ПУТЬ ПО СВЕТУ.

(Палидрвца, Zündholzchen.) По извѣстіяма, коя е одъ Парламента одређена коммѣсія о фабрикама примла, знаменита е фабрика овога, кон кутіе, у коима се па-лидрвца разшиляваю прави; нѣму на то треба сваке го-дине за 1000 фунти штерлинга американски боровы дѣ-ва. По истомъ извѣстію направљѣно е у Лондону годи-не 1841. 12. до 15.000 туцета исты кутіа само за недељу дана. У свакој кутіи стае 50 парчета палидрвца. По овомъ дакле моралосе сваке неделѣ 97,200.000, за го-дину пакъ 5,250,000,000. палидрвца потрошити.

(Што брже!) Ако ће кои својѣй госпођѣи пла-своинѣ кѣрма свилене альине за зимнѣ баллове нару-чивати, тай нека се за то што брже постара, ербо ће после свила яко поскупити, будући е на скоро прошаш-шемъ годншнѣмъ вашару у Бергаму, о коемъ се сви несправљѣне свиле послови свршую сбѣгъ малогъ про-извода, за 30 процентѣй скочила, а јошть ће и већма скочити, почемъ се съ овомъ што има ни половина на-мирити неће моћи.

БЕЧКА ЛУТРИЈА.
отъ 8. Ноем. р. Нго 54 29 16 27 62
Вућибесе 22. Новембр. р.

Цена ране 10. Ноем. п. р. на Пешт.
пѣнци. меровъ, грош. 6. вр.

	наиб.	сред.	лош.
Жито.	120	110	105
Наполица	72	68	6
Ражъ	63	60	5
Счамъ	50	48	45
Зобъ	45	43	
Кукурузъ	46	43	40
Прод.	—	—	—
Жута каша	—	—	—

Станѣ дунава у Пешти.
10. Ноем. п. р. 6'. 3". 9'''.

Издаватель Димитрій Јовановићъ. — Учредникъ Димитрій Теодоровићъ
(Rosen-Platz Nго 285.)